

بسم الله الرحمن الرحيم

زکات او صدقه او د هغه رول د ټولني په پرمختگ کي

ټول ثنا او صفت د هغه الله جل جلاله لپاره دی چې د ټولو مخلوقاتو پالونکی دی هغه پخپل کتاب کي فرمایلي: «وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّائِعِينَ» ژباړه: «او لمونځ قائم کړئ، زکات ورکړئ او کوم خلك چې ما ته سر تېټوي، تاسي هم له هغو سره تېټ شئ!» او زه گواهي ورکوم چې نشته لایق د عبادت مگر یو الله دی چې هیڅ شریک نلری، او زه گواهي ورکوم چې زمونږ سردار او نبي محمد صلی الله علیه وسلم د الله جل جلاله بنده او رسول دی، درود سلام او برکت دي وي په هغه او د هغه په آل او په ملگرو او په هغه چا باندې چې د قیامت تر ورځي پوري په نیکی سره د هغه تابعداري کوي.

بعد:

اسلامي شریعت خلکو ته یو ډیر مستحکم ټولنیز نظام ټاکلي دی، چې د ترحم، اړیکو او د پیوستون پر بنسټ ولاړ دی، لکه څنگه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: د مومنانو مثال د بدن د غړو په څیر دی چې کله د بدن یو غړی په درد شي نو نور اعضاوې هم په درد کي وي او بی په بل حدیث کي فرمایلي دي: که په اشعریانو کي یو څوک په جنگ کي کونډه شوه او د کورنۍ ډوډي یی کمه شوه نو دوي چې څه درلودل په یوه جامو کي یې راټول کړل، بیا یې په یوه لوبښي کي په مساوي اندازه وویشل نو زه د هغوي څخه یم او هغوي زما څخه دي.

له همدې امله اسلام د زکات قانون جوړ کړ او دا یې د هغه له سنتو څخه وگرځوه، او صدقو ورکولو ته هڅونه کوي او دایې د بنیګنو د دروازو څخه یو لوي دروازه ګڼل کيږي، چې د اړمنو د اړتیاو په پوره کولو کي یو لوي رول لوبوي او د هغوي ستونزي آسانوي لکه څنگه چېط الله تعالی فرمایي: «خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا» ژباړه: «[ای پیغمبره (ص)!] ته د هغوی له مالونو څخه د صدقي په اخیستلو سره هغوی پاک کړه» او بیا فرمایي: «وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ» ژباړه: «څه چې تاسي لگوي، د هغه په ځای هماغه الله تاسي ته نور درکوي. هغه تر ټولو روزي ورکونکو څخه ښه روزي ورکونکی دی.» او زمونږ نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: اسلام پینځه بناوي لري: اول شهادت ورکول پدې چې الله یو دی او محمد صلی الله علیه وسلم د هغه رسول دي، او بل د لمونځ اداء کول دي، او بل زکات ورکول او د بل د حج د فریضي اداء کول او بل هم د روژه نیول.

هغه څوک چې په قران کریم کي فکر وکړي هغه به ومومي چې خدای (جل جلاله) په ډیری ځایونو کي زکات د لویو او خورا معززو فرائضو سره یوځای کړی، او هغه د لمونځ اداء کول دي او د هغه په اداء کولو باندې هڅونه شوي لکه څنگه چې الله تعالی فرمایي: «وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ» ژباړه: «لمونځ آداء کړئ، زکات ورکړئ. تاسي چې د خپل عاقبت له پاره څه نیکی سرته ورسوي، وړاندې یې ولیږئ. د الله په وړاندې به هغه موجودې ومومي. څه چې تاسي کوي،

الله د هغو ټولو ليدونکی دی. « او بيا په بل ځاي کې فرمايي: « الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ » ژباړه: « د هغو لپاره چې لمونځ قائموي او زکات ورکوي، او بل هغوی داسې خلك دي چې پر آخرت باندي پوره باور لري. »

شريعت د زکات په ادا کولو کې د غفلت په وړاندي خبرداري ورکوي لکه څنگه چې الله جل جلاله فرمايي: « وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ » ژباړه: « کومو خلکو ته چې الله له خپل فضل څخه ورکړه کړې وي؛ او بيا هغوی له بخيلۍ څخه کار واخلي، هغوی دي دا نه گڼي چې دا بخيلي د هغو لپاره گټوره ده. نه، دا د هغو لپاره ډېره بده ده. څه شی چې هغوی په خپله شومتيا راغونډوي، هماغه به د قيامت په ورځ د هغو د غاړې طوق شي. د اسمانونو او ځمکې ميراث يوازې د الله دی. او تاسې چې څه کوئ، الله پرې خبر دی. »، او بيا فرمايي: « وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ * يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنْزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ » ژباړه: « هغه خلك چې سره او سپين زر خزانه کوي او د خدای په لاره کښي يې نه لگوي؛ نو دوی ته د دردناکه عذاب زيږي ورکړه. يوه ورځ به راشي چې په همدې سرو سپينو زرو به د دوږخ اور گرم کړای شي او بيا به په هغو سره ددې خلکو تندي، اړخونه او شاگانې داغ کړه شي. دا هغه خزانه ده چې تاسې د خپلو ځانونو لپاره غونډه کړې وه. واخلي، اوس د خپلي زيرمه کړي شتمنی خوند وځکئ. »، حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنه وايي: درې آيتونه له دريو سره يوځای دي او يو يې له بل پرته نه قبليري، (وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ) که څوک الله مني او د هغه رسول نه مني نو دا ناقبلیدونکي دي، (وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ) هغه څوک چې لمونځ کوي او زکات نه ورکوي نو د هغه څخه دا نه قبل يري، (أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ) هغه څوک چې زما شکر اداء کوي او د خپل والدينو نه اداء کوي نو د هغه څخه دانه قبل يري.

پدې کې شک نشته چې صدقه ورکول په ټولنه کې د زکات رول په مرسته کولو کې ترسره کوي، نو د همدې لپاره شريعت ددې په ورکولو باندي هڅونه کوي لکه څنگه چې نبي کریم صلي الله عليه وسلم فرمايي: په پيسو کې له زکات پرته حق نشته، او بيا الله تعالي فرمايي: «لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ..» ژباړه: « نېکي يوازې دا نه ده چې تاسې (د لمانځه په وخت کې) خپل مخونه ختيځ لوري ته واړوئ، يا لوېديځ لوري ته؛ بلکې نېکي دا ده چې انسان پر الله، د قيامت پر ورځ، پر پرښتو، د الله پر نازل کړای شوي کتابونو او د هغه پر پېغمبرانو د زړه له کومي ايمان راوړي. او د الله په مينه کښي خپل گران مالونه په خپلو خپلوانو، يتيمانو،

مسکینانو، مسافرو، دروېزگرو او د مریانو په ازادۍ مصرف کړي، لمونځ قائم کړي، زکات ورکړي».

****

ټول ثنا او صفت د هغه الله جل جلاله لپاره دی چې د ټولو مخلوقاتو پالونکی دی، او زه گواهي ورکوم چې نشته لایق د عبادت مگر یو الله دی چې هیڅ شریک نلری، او زه گواهي ورکوم چې زمونږ سردار او نبي محمد صلی الله علیه وسلم د الله جل جلاله بنده او رسول دی درود سلام او برکت دي وي په هغه او د هغه په آل او په ملگرو او په هغه چا باندي چې د قیامت تر ورځې پوري په نیکی سره د هغه تابعداري کوي.

په زکات او صدقه ورکولو کې ډیر لویې گټې شته د هغه جملې څخه برکت پیدا کیدل او لوي ثواب دی لکه څنگه چې الله تعالی فرمایي: «يَمَحَقُ اللَّهُ الرَّبَا وَيُرِيي الصَّدَقَاتِ» ژباړه: «الله سود له منځه وړي او خیراتونو ته وده او بښرازي ورکوي؛» او په بل ځای کې فرمایي: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» ژباړه: «هو، کوم کسان چې ایمان راوړي او غوره عملونه وکړي او زکات ورکړي، د هغو ثواب بې شکه د هغو له رب سره دی او پر هغو څه وېره او کړاو نشته.» او نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: په کومه ورځ چې بندگان له خوبه راویښ شي، دوي پرېښتي به رابنکته کيږي یوه به ورته وايي: اي الله مصرف کوونکي ته تاوان ورکړه او بل وايي: اي الله هغه څوک چې نفقه نه ورکوي هغوي نه واخله.

او بل لږې جملې څخه دا د روغتیا لپاره یو دلیل دی لکه څنگه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: د ناروغانو درملنه په زکات سره وکړئ، خپل مال په زکات سره تقویه کړئ، او په لمانځه ځان د مصیبت سره په مخ کیدو چمتو کړئ، او بیا فرمایي: په حقیقت کې صدقه د رب د غضب څخه د ژغوري او بلاگاني لمنځه وړي.

زکات د ټولني د توازن او د ټولني په پرمختگ کې لوی رول لوبوي، موضوع د صدقي په ډگر کې خورا پراخه ده، که دا اوسني صدقه وي، یا عمومي صدقه، یا د پروژو او نوښتونو په بڼه لکه د قربانی پروژو، یا د خوراکي توکو په برخه کې، یا د جامو لپاره پروژې، د کورونو بیا رغونه، د کار فرصتونه چمتو کول، او نور خیریه اړخونه چې د خورا کورنیو لپاره د بشري پاملرنې ترلاسه کولو کې مرسته کوي یا د دوی لپاره د ټولنیز پراختیا او د سیمو لپاره خورا مرسته کوي.

هغه څه چې مور د صداقت، پیوستون او د ټولنیز پیوستون معنی ته اړتیا لرو، ترڅو مینه غالبه شي، ورورولي رامنځته شي او پرمختگ ترلاسه شي.

یا الله ته زمونږ مصر او د نړۍ ټول هیوادونه پخپل حفظ او امان کې وساتي.

